

Tijdschrift voor Gregoriaans
Verschijnt 4 keer per jaar
Jaargang 11, april 1986

Contactorgaan van de "Amici Cantus Gregoriani".
Redactie: Jos Leenen, Ton Tromp.

Redactie en administratie: Torenhoeckstraat 14,
5056 AN Berkel-Enschot
Tel.: 013 - 331094.

Abonnement f 25,— per jaar overmaken op: AMRO-bank Helmond
Rek. nr.: 42.06.65.323. Bankgiro 10.65.135 t.n.v. H. Berkers.
Druk: Drukkerij van Stiphout bv - Helmond.

De "Amici Cantus Gregoriani" is een kring van mensen die zich verbonden weet met het Gregoriaans en door een jaarlijks terugkerende financiële bijdrage de verschijning van dit tijdschrift alsmede andere op het Gregoriaans gerichte activiteiten mogelijk maakt.
Inlichtingen op het redactieadres.

BIJ DE VOORPLAAT:

Da kathedraal van de noordfranse stad St. Quentin werd gebouwd van de twaalfde tot de vijftiende eeuw. Tijdens de oorlogen van deze eeuw heeft deze kerk nogal wat te verduren gehad. Ook de zuidmuur van het priesterkoor is niet ongeschonden gebleven. Toch zijn de beschilderingen nog wel te herkennen: gregoriaanse gezangen, waarvan het Regina caeli nog herkenbaar is.

VAN DE REDAKTIE:

Het eerste nummer van de nieuwe jaargang is nogal bescheiden, zoals U ziet. De rubriek 'Uit het koor geklapt' wordt gevuld met een stukje over de Schola Cantricum, een jong dameskoor in Amsterdam.

Vervolgens aandacht voor de Stichting Musica Gregoriana die sinds twee jaar in Limburg opereert. Secretaris Hans Sars gaat in op de omstandigheden die tot de oprichting van de stichting hebben geleid.

De vaste rubrieken eindigen met een boekbespreking en een plaatbespreking, waarin 'oud' en 'nieuw' Gregoriaans aan bod komen.

We besluiten ook nu weer met mededelingen, waarin nieuwe activiteiten in Duitsland en België worden gesignaleerd.

In het volgende nummer, dat in elk geval omvangrijker zal zijn dan de voorliggende aflevering, zal een nieuwe redaktie zich aan U voorstellen. Tevens zal de nieuwe opzet van het blad worden toegelicht.

UIT HET KOOR GEKLAPT

De Schola Cantricum, een jong dameskoor.

Jaloers zat ik vaak in de Tichelkerk waar de Schola Cantorum van Wim van Gerven vespers en complete tenors zong. Meezingen was voor mij niet weggelegd: koor en dirigent waren niet te overreden vrouwen toe te laten tot hun repetities, tot grote spijt van mij en andere fans. Begin 1984 bleek Wim van Gerven echter bereid, na jaren aarzelen, om een klein groepje vrouwen te begeleiden bij hun eerste schreden op het Gregoriaanse pad: de Schola Cantricum was een feit.

Sinds september 1984 repeteren we onder leiding van Fred Schneiderberg, een serieuze, enthousiaste dirigent, die zich alle moeite getroost om van de Schola een respectabel koor te maken dat het Gregoriaans zingt volgens de moderne, semiologische theorie. Hulpmiddel hierbij is de door Fred geschreven syllabus met tekst- en melodieanalyses van verschillende misgezangen, zangtechnische aanwijzingen, informatie over de verschillende modi en de verschillende notatiewijzen van het Gregoriaans. In principe zingen we uit de Graduale Triplex, een prachtig boek waarvan het koor, of eigenlijk Crea, de culturele organisatie van de Universiteit van Amsterdam, waarbij we aangesloten zijn, elf exemplaren in bezit heeft: evenveel als er koorleden zijn.

In de Graduale Triplex staan de misgezangen afgedrukt in drie verschillende notatiesystemen: de bekende quadraatnotatie en de neumennotaties van St. Gallen en Laon. Wij proberen dan, uitgaande van de melodie zoals die in quadraatnoten genoteerd staat met behulp van de veel oudere neumen-

notaties de oorspronkelijke melodie te reconstrueren. Tijdens de repetities, een maal per week, wordt dan ook veel aandacht besteed aan het leren en lezen en interpreteren van de neumen. De gereconstrueerde melodieën klinken vaak natuurlijker en levendiger, ook al omdat onze ritme-opvatting nogal vrij is.

Erg ervaren uitvoersters zijn we niet; het is wel de bedoeling regelmatig missen te verzorgen en uitvoeringen te geven, maar voorlopig fungeren we nog voornamelijk als studiekoor.

Marianne Kalsbeek.

RBCKS Antiphona ad introitum VIII

Sap. 1, 7; Ps. 67

L 125
E 255

PI-RI-TUS DÓ-mi-ni replé-vit or-
bēm ter-rá-rum, al-le-lú-ia: et
hoc quòd cón-ti-net ómni-a, sci-énti-am habet
vo-cis, alle-lú-ia, al-le-lú-ia, alle-lú-ia.

Voorbeeld uit 't Graduale Triplex: de Introitus van Pinksteren.

MUSICA GREGORIANA

In 1984 werd in Limburg de Stichting Musica Gregoriana opgericht, omdat er in Limburg een groeiende behoefte bleek te bestaan aan een werkgroep Gregoriaans.

In de stichting hebben zich enkele kenners en liefhebbers van het gregoriaans verenigd die zich willen inzetten voor het behoud van het gregoriaans als een levende traditie.

De mogelijkheden om dat te doen zijn onder andere:

- contactleggen met geïnteresseerden;
- samenwerking met ander gregorianisten;
- koren met raad en daad bijstaan op het gebied van het gregoriaans;
- gregoriaanse activiteiten stimuleren;
- ondersteunen van en medewerken aan onderzoek van het gregoriaans;
- meewerken om het gregoriaans als een levende liturgische traditie in stand te houden.

De stichting werkt onder auspiciën van de Nederlandse Sint Gregoriusvereniging in het Bisdom Roermond.

Voor een nadere kennismaking volgt een gesprek dat de secretaris van de stichting had met het Katholiek Nieuwsblad (6 september 1985).

De belanstelling voor het gregoriaans is toenemende. Na jarenlang het stiefkindje te zijn geweest -en in veel gevallen nog!- van de liturgie is een duidelijke kentering waarneembaar. Een voorbeeld: de stichting Musica Gregoriana houdt morgen voor de tweede achtereenvolgende maal een gregoriaanse dag. Kon de stichting vorig jaar 140 deelnemers verwelkomen, dit jaar komt het aantal aanmeldingen uit op ruim 200 en heeft de organisatie besloten op 9 november eenzelfde dag te laten plaatsvinden. De reden? Het blijft gissen.

‘Ik geloof niet dat het gregoriaans er de oorzaak van is, maar de Kerk. Lange tijd is in Limburg, zoals elders in het land, het gregoriaans op de achtergrond geraakt. De Nederlandstalige zang kwam sterk opzetten. Nu zie je echter, dat de koorzangers het gregoriaans gaan missen, omdat de traditie van het zingen daar meer in geworteld is dan in de Nederlandstalige zang’, aldus stichtingssecretaris Gerard Sars (30).

Cultureel

Deze kerkmusicus is een goed voorbeeld van de interesse van jongeren in het gregoriaans. In het Limburgse functioneert hij op diverse plaatsen als organist en dirigent. Vanuit deze functies komt hij veelvuldig met kerkkoren in aanraking. Overigens beperkt volgens hem de toenemende belangstelling voor het gregoriaans zich niet tot de provincie Limburg. Gerard Sars bespeurt deze tendens al sinds enkele jaren in geheel Nederland, hoewel het buiten de Limburgse grenzen een meer cultureel verschijnsel is. Op de gregoriaanse dag van zijn stichting komen hoofdzakelijk ‘gewone mensen’; koorleden, die niet zozeer voor de technische kant van de gregoriaanse zang komen als wel om meer te weten te komen over de praktijk ervan. Met hart en ziel wijden zij zich doorgaans enkele malen per week

aan deze zang en als het moet zelfs een paar keer per dag. 'Het zingen is voor hen als een soort 'kleine roeping'. Met hart en ziel wijden zij zich daar aan. Soms sta ik versteld van hun fanatisme', aldus secretaris Sars, die daarbij opmerkt, dat het verenigingsverband voor hen van ondergeschikt belang is, hoewel niet onbelangrijk; vele deelnemers komen namelijk groepsgewijs, namens hun koor, naar de gregoriaanse dag toe.

Op de vraag of hij een verklaring heeft voor de aantrekkingskracht, die het gregoriaans op veel koorzangers uitoefent, reageert Gerard Sars aarzelend. Hij grijpt terug op de Heilige Augustinus, die het gregoriaans bestempelde als eenheid van hart, mond en geest. De mond doet het zingen, het verstand, de geest verstaat wat je zingt, terwijl de ziel, het hart er door wordt geroerd. Het gregoriaans vormt zo de klassieke synthese van de klank en de betekenis van het woord. Ook zonder het te verstaan, moet je de harmonie onderkennen. Juist deze wat mystieke inslag houdt de belangstelling voor het gregoriaans levend, aldus Gerard Sars.

Gat in de markt

Diezelfde band tussen zanger en gezangen vormde uiteindelijk de reden voor de oprichting van de stichting Musica Gregoriana: 'We zijn begonnen met het dichten van een gat, dat door de opstelling van de Nederlandse Sint Gregoriusvereniging (NSGV) was gevallen. Daar zij zich teveel bezighielden met de Nederlandstalige zang restte er geen tijd en geen mankracht meer voor het gregoriaans. De Vereniging voor de Latijnse Liturgie kon niet voorzien in de behoefte die daardoor ontstond, zodat een nieuwe stichting bestaansgrond kreeg', aldus secretaris Sars.

Hij benadrukt, dat er tussen de verschillende instellingen geen concurrentie bestaat. De NSGV heeft zelfs een bestuurslid afgevaardigd in het bestuur van de stichting Musica Gregoriana.

Algemeen

De doelstellingen van de stichting Musica Gregoriana zijn tamelijk algemeen gesteld. Zo is het leggen van contacten tussen in het gregoriaans geïnteresseerden er een van. Daarbij staat de liturgische band van het gregoriaans voorop. Het culturele aspect is bijzaak. Andere doelstellingen zijn het bijstaan van koren, het stimuleren van gregoriaanse activiteiten en het ondersteunen en meewerken aan de bestudering en onderzoek van het gregoriaans.

Het organiseren van een gregoriaanse dag is een praktisch voorbeeld van hoe het stichtingsbestuur zich de verwezelijking van hun doelstellingen had ingedacht. Uiteraard wordt de dag begonnen met een eucharistieviering, evenals vorig jaar bij de Benedictijner monniken van Vaals. De dagindeling vermeldt verder nog een lezing over het gregoriaans en de Westeuropese muziek, en de nodige zangoefeningen. De dag wordt afgesloten met het bijwonen van de vesperdienst.

Het opnemen in het programma van dit laatste bestaat een speciale reden. De vespers zijn voor secretaris Sars geen specifieke kloosterdienst, maar een bijeenkomst voor alle gelovigen. Drie belangrijke aspecten, die daaraan kleven zijn: het meditatieve karakter van de psalmen, de mogelijkheid voor een grote betrokkenheid van de leek, alsmede het oecumenische element; de dienst heeft alle elementen in zich voor zowel katholieke als protestantse gelovigen.

Het uitdragen van het gregoriaans tracht het stichtingsbestuur ook te doen via het organiseren van symposia. Het wetenschapselement staat dan echter voorop. Het ligt in hun bedoeling om dergelijke bijeenkomsten alleen te houden als er een afgeronde studie over een deel van het gregoriaans gereed is gekomen.

Voor de toekomst voorziet Sars een ruime groei van het aantal activiteiten. Niet alleen in het diocees Limburg, ook daarbuiten. Het gregoriaans is in dit deel van de Nederlandse kerkprovincie weliswaar goed geworteld als gevolg van de activiteiten van het Ward Instituut Roermond, maar in andere bisdommen bestaat ook een toenemende behoefte aan begeleiding van het gregoriaans zingen.

Stichting Musica Gregoriana
Aan de Berg 3, 6077 AC St. Odiliënberg.

BOEKBESPREKING

‘Woord en muziek in samenspel’

‘Woord en muziek in samenspel’ is de titel van het nieuwste deel in de serie Algemene Colleges van de Haagse Leergangen. Het is het achtste in de reeks, waarin eerder bundels verschenen met lezingen op het gebied van de literatuur, het toneel en de wijsbegeerte.

Nu komen twee musicologen en vier letterkundigen aan het woord over de relaties tussen literatuur en muziek. Marius Flothuis bespreekt onder de titel ‘Poëzie -gehoorzame dochter der muziek’ de werkwijze van Mozart

ten opzichte van de teksten van zijn opera's. In de letterkundige bijdragen gaat het onder andere over muziek en lied bij Shakespeare (door A.G.H. Bachrach) en poëzie als muziek in laat 19e-eeuws Frankrijk (A.W.G. Kingsma-Eijgendaal).

Het eerste opstel betreft -hoe kan het anders- 'woord en toon in het Gregoriaans' en is geschreven door A.M.W.J. Kurris, docent aan het conservatorium te Maastricht. Dat hij goed thuis is op het gebied van het Gregoriaans, is genoegzaam bekend; in zijn bijdrage aan deze bundel blijkt het eens te meer.

Na kort en duidelijk de ontstaansgeschiedenis van het Gregoriaans te hebben geschetst gaat de auteur in op de woord-toon verhouding. In deze paragraaf wordt gesteld dat de tekst bepalend is voor het gregoriaans. De melodie dient om de tekst tot hogere zeggingskracht te brengen.

Vanuit dit gegeven behandelt Kurris een aantal voorbeelden uit het Gregoriaanse repertoire, waarbij hij laat zien, hoe bepaalde woorden of zinsdelen worden geaccentueerd. Hij deinst er in dit verband niet voor terug, in te gaan op de notatie van de handschriften van Sankt-Gallen en Laon. Telkens blijkt dat belangrijke woorden in de tekst door speciale neumen worden benadrukt.

Ook het ritme van de tekst en de tekstdeclamatie blijken een rol te hebben gespeeld bij de manier waarop de melodie werd genoteerd: dat is de oorzaak voor de verschillende notenwaarden en de liquescenten, die we in de handschriften aantreffen. Tenslotte wijst Kurris op de manier waarop de zogenoemde neumcoupure (deze term gebruikt hij overigens niet) moet worden opgevat en uitgevoerd.

De laatste paragraaf van het opstel heeft de veelbelovende titel 'symboliek der neumen', maar de ontknoping van dit mysterie wordt uitgesteld. Met zinnen als 'het moge.... voelbaar zijn geworden dat de retoriek van de tekst het hart vormt van het Gregoriaans' wordt een interessant opstel afgesloten, waarin de lezer op boeiende wijze wordt meegenomen door de geschiedenis van het Gregoriaans, maar als hij dan langs de gebaande wegen het punt heeft bereikt waarop aan de hand van een voorbeeld geopenbaard zal worden hoe het nu precies werkt, laat de gids hem in de steek: het voorbeeld wordt weliswaar gegeven (de Introitus Gaudete), maar de 'zorgvuldige analyse van de melodie met zijn modale en ritmische aspecten vanuit de gronstekst' blijft achterwege. Helaas!

Was zo'n analyse er wel geweest, dan waren misschien nog meer vragen beantwoord, waarmee de lezer nu blijft zitten. Bijvoorbeeld: wat betekend

de Latijnse tekst waarboven de noten staan? Waarom krijgen sommige woorden in de tekst meer aandacht dan andere, met andere woorden: waarom zijn in de tekst juist die woorden belangrijk?

De lezer kan dan moedeloos het hoofd in de schoot werpen, maar dat is niet de reden waarom hij het boekje ter hand heeft genomen, hopelijk. Als hij verder leest komt hij het Gregoriaans in andere gedaanten tegen: als element van middeleeuwse kluchten bijvoorbeeld (in het opstel van Paul Verhuyck), of verre achtergrond van het Wilhelmus (in de bijdrage van Ad den Besten). Ook vanuit deze invalshoeken blijkt het Gregoriaans veel meer te zijn dan 'cantus planus'!

Ton Tromp

A.M.W.J. Kurris e.a. Woord en muziek in samenspel, Muiderberg, Coutinho, 1986, 112 pag., prijs f 19,50. ISBN: 90 6283 650 X.

PLAATBESPREKING

Een bijzondere plaat met zeer oude opnamen van het Gregoriaans.

Naar aanleiding van de dertienhonderdste sterfdag van Paus Gregorius de Grote werd in april 1904 een Gregoriaans Congres gehouden. Plaats van handeling was Rome; er waren ruim 800 deelnemers. Het congres stond in het teken van de encycliek *Motu Proprio*, die een half jaar eerder was gepubliceerd en waarin het Gregoriaans als de meest eigen muziek van de Kerk was omschreven.

Dankzij de inzet van de Jezuïet Angelo de Santi was men in Rome overtuigd geraakt van het belang dat aan de activiteiten van de monniken van Solesmes moest worden toegekend. Uiteindelijk kwam het dan ook zover dat de nieuwe Vaticaanse Editie tot stand kwam met behulp van het onderzoek dat in Solesmes was verricht, en dat reeds eerder in diverse niet-officieel kerkelijke edities zijn neerslag had gevonden.

Op het Congres van 1904 werden door vier koren gerestaureerde melodieën gezongen onder leiding van Don Antonio Rella, fervent aanhanger van Solesmes, Dom Joseph Pothier, de auteur van *Les Mélodies grégoriennes* (1880), Baron Rudolph Kanzler, later commissielid voor de Vaticaanse Editie, Dom Laurent Janssens, later eveneens lid van de genoemde commissie en Dom Ambré Mocquereau, grondlegger van de *Paléographie Musicale*, waarin foto's van de handschriften werden gepubliceerd.

Bijzonder aan het Congres was dat voor het eerst met succes grammofoonopnames zijn gemaakt van de uitgevoerde gezangen. De kwaliteit van de opnames is voor die tijd heel redelijk en dat kan nu met recht gezegd worden, want in 1982 is van de wasrollen waarop de authentieke opnames waren geperst een tweetal grammofoonplaten gemaakt.

Bij eerste beluistering valt van alles op- en aan te merken aan de uitvoering, maar later dringt het besef door, dat er helemaal niets opgemerkt mag worden. We hebben hier namelijk te maken met opnames van uitvoeringen die dateren van voor bijvoorbeeld *Le Nombre Musical*. Daarom kunnen met goed fatsoen geen opmerkingen worden gemaakt over het niet in acht nemen van de *tempus primus*, het 'verkeerd' uitvoeren van de *salicus et cetera*.

Wél kan natuurlijk worden gesproken over de dynamiek en de frasering van de uitgevoerde stukken. Opvallend is dat dikwijls grote crescendo's worden gemaakt bij hoge noten. Blijkbaar was dat in die tijd de gangbare praktijk, want onder vrijwel alle dirigenten op de plaat is het te horen. Ook was er een andere manier van het uitvoeren van de psalmodie bij de *Intoïtus*. Na de aanhef werd namelijk een rust in acht genomen en vervolgens de rest van het psalmvers gereciteerd. Een voorbeeld: *Gloria Patri* (rust) et *Filio et spiritui sancto*.....

Wanneer bij het beluisteren het *Graduale* ter hand wordt genomen, zijn verscheidene afwijkingen van thans genoteerde melodieuze waar te nemen. In de *Introitus Gaudeamus* wordt op *Virginis* la-teu-la gezongen, tegenwoordig staat er la-ti-la; in de *Alleluia Assumpta est* klinkt op *angelorum* niet re-re maar sol-sol; ook zijn er veel melodische varianten hoorbaar in *In Paradisum*.

Tenslotte kan nog iets worden gezegd over de zuiverheid, die dikwijls veel te wensen overlaat. Dit gebeurt met name in stijgende lijnen (bv. in de *Alleluia Amavit*, waar in het eind van het vers de hoogste noot in fa-sol-la-sol-fa- te laag is), maar ook worden dalende intervallen wel eens te groot genomen, zodat de kans op zakken vrij groot is (bv. in *Veni sancte spiritus*).

De laatste kant van de twee platen is gevuld met toespraken die op het Congres zijn gehouden. Pater Angelo de Sancti S.J. sprak over de triomf van de waarheid, nu het herstel van het Gregoriaans was aangebroken. Hij wordt regelmatig onderbroken door enthousiast applaus van de congresgangers. Dom Pothier sprak over de samenhang tussen het accent in de taal en het ritme in de muziek.

Dom Mocquereau zette uiteen, hoe men in het 'atelier' van Solesmes te werk ging en Baron Kanzler hield een pleidooi voor het gebruik van de grammofoon bij het verspreiden van het Gregoriaans. Tijdens zijn betoog over een methode voor het leren van Gregoriaans raakt Dom Rella in vervoering en gaat over in het zingen van het Vidi Aquam. Zijn stem met het sterke vibrato was al eerder op de plaat te horen: als dirigent zong hij mee met de zangers op kant 1.

Uiteraard is het vrij eenvoudig de uitvoeringen op deze plaat sterke kritiek te geven. Inderdaad wordt er niet gezongen op een manier die iedereen evenzeer zal waarderen. Toch is het niet alleen de uitvoering die besproken moet worden. Er kan met evenveel recht worden gewezen op het enthousiasme van de deelnemers aan het congres, van de sprekers, van de zangers. Er wordt gesproken over een overwinning die is behaald: er komen boeken met échte gregoriaanse melodieën!

Het is aan dít enthousiasme te danken dat later in deze eeuw het gregoriaans zo'n enorme bloei heeft gekend en het is mooi dat de techniek toen al zover gevorderd was dat wij nu mee kunnen delen in de roes van toen.

Ton Tromp.

Titel: The Gregorian Congress of 1904. Plainchant and Speeches

Recorded in Rome by The Gramophone Compagny.

De plaat verscheen in 1982 bij:

Discant Recordings, Exeter, Devon, England.

MEDEDELINGEN

Nieuw Tijdschrift.

De omstandigheden dat recente publicaties over het Gregoriaans in Duitsland moeilijk toegankelijk zijn -het gaat om studies, artikelen, etc. vanaf ongeveer 1950- heeft een aantal oudleerlingen van Dom Eugène Cardine besloten een tijdschrift op te zetten dat deze lacune moet opvullen. Het tijdschrift heet: 'Beiträge zur Gregorianik' en verschijnt tweemaal per jaar, met telkens zo'n honderd pagina's over het Gregoriaans. Zwaartepunt ligt op de semiologie, zoals al blijkt uit het motto op de folder 'Der Choral lebt miet der Semiologie!'

Het tijdschrift kost voor abonnees 24 DMark per aflevering, losse nummers kosten DMark 29.

Het is te bestellen bij: Gustav Bosse Verlag,
8400 Regensburg 1,
West-Duitsland.

Langspeelplaat van het Gregoriaans Koor van Leuven.

Het Gregoriaans Koor van Leuven heeft een langspeelplaat gemaakt onder de titel Commune Sanctorum.

Deze plaat bevat Gegoriaanse gezangen van het Gemeenschappelijke van de Heiligen, uitgevoerd volgens de meest recente studies van het Gregoriaans (vergelijkend onderzoek van de eerste handschriften volgens de semiologische methode, onderwezen door Dom Cardine o.s.b. aan het Pauselijk Instituut te Rome).

Uitvoerders: het Gregoriaans Koor van Leuven.
dirigent: Frans Mariman

Voorverkoop (tot 15-04-1986): 350 F (+ eventueel 50 F voor verzendkosten).

Nadien: 400 F (+ eventueel 50 F verzendkosten).

Besteladres: Gregoriaans Koor van Leuven,
p/a: A. Vanschoubroeck,
Langestraat 51,
3290 Diest,
België.
Rekeningnummer: 431-4719999-46.

Tweede Festival van het Gregoriaans in Watou (België).

Op 1 mei 1986 heeft in Watou het tweede Gregoriaanse Festival plaats. Het ligt in de bedoeling om de onschatbare waarde van deze eeuwenoude liturgische muziek in de aktualiteit te plaatsen. Twaalf gastkoren zullen de aanwezigen de kans bieden om de schoonheid en de spirituele waarde van deze kerkmuziek te laten naar waarde beoordelen.

Dit tweede festival wordt georganiseerd naar aanleiding van het tienjarig bestaan van het Gregoriaans O.L. Vrouwekoor van Able-Watou.

Volgende koren verlenen hun medewerking: het Kölner Domkoor, o.l.v. Prof. March; de Schola Cantorum uit Achel; het Abdijkoor van Grimber-

gen; de Schola's van de St. Michielskathedraal uit Brussel en van de H. Hartbasiliek uit Koekelberg; het Leuvens Gregoriaans Koor; het Gregoriaans Koor Terbank uit Heverlee; het Koor Ad-Te-Levavi uit Herent; het Gregoriaans Sint Franciscuskoor Uit Izegem; het Koor Laudate Dominum uit Kortrijk en de koren van de Sint-Janskerk en van de O.L. Vrouwekerk in Poperinge.

Het Festival wordt geopend met een eerste auditie om 9.30 uur. Om 11.00 uur wordt een Latijnse Hoogmis opgedragen.

De tweede auditie vindt plaats om 14.30 uur en de festivaldag wordt besloten met het gezamenlijk zingen van de plechtige Mariavespers en het Lof om 16.30 uur.

Er kan een totaalreservatie voor de twee audities en een warm middagmaal worden bekomen door overschrijving van 500 BF op bankrekeningnummer 850-8985918-30 van het Gregoriaans O.L.-Vrouwekoor, Moenaardestraat 25, 8978 Watou met vermelding 'Reservatie Festival'. Een informatiebrochure kan eveneens op bovenstaand adres worden aangevraagd of op het telefoonnummer 057 388 124.

Eucharistievieringen.

13 april:	St.Rochuskerk Steyl (L)	3e zondag van Pasen Gregoriaanse gezangen.
25 mei:	Elisabethziekenhuis Tilburg	Drievuldigheidszondag Viering met Gregoriaanse gezangen m.m.v. Tilburgs Gregoriaans Koor.
8 juni:	Par. H. Agatha. Eijs (L)	10e zondag door het jaar Gregoriaanse gezangen.
22 juni:	Par. Maria Regina Boxtel	12e zondag door het jaar Nederlandse en Latijnse gezangen.

Studiecommissie Gregoriaans.

De Nederlandse Sint Gregorius Vereniging heeft een studiecommissie Gregoriaans ingesteld. De vraag waarover deze commissie zich buigt is, hoe de nieuwe inzichten op het gebied van het Gregoriaans in een goede, verantwoorde didaktiek kunnen worden vertaald, oftewel: hoe brengen we de

nieuwe inzichten aan de man, niet alleen in theorie, maar vooral in de praktijk. Namens de Amici heeft Zr. Egbers zitting in deze commissie.

Dirigentencursus Gregoriaans.

De Amici Cantus Gregoriani organiseren een dirigentencursus Gregoriaans van 25 avonden. De lessen vinden plaats op dinsdagavond en wel te Utrecht.

De begindatum is 9 september 1986.

Directie en koorscholing zijn de uitgangspunten. Tevens wordt er veel achtergrondinformatie geboden wat betreft:

- liturgie en liturgische functionaliteit,
- muziektheoretische aspecten,
- stromingen en ontwikkelingen.

Verschillende gastdocenten behandelen specialistische onderwerpen.

Cursusleidster is Zr. M.L. Egbers, die tevens bereikbaar is voor nadere informatie en wel voornamelijk op de vrijdagavond.

Haar adres is: Catharinastraat 35, 4811 XE Breda; Tel.: 076-227103.

